

Měchurová, Zdeňka

Konference "Brno před rokem 1243" v Brně

Archaeologia historica. 1992, vol. 17, iss. [1], pp. 469-470

Stable URL (handle): <https://hdl.handle.net/11222.digilib/140023>

Access Date: 11. 11. 2024

Version: 20241111

Terms of use: Digital Library of the Faculty of Arts, Masaryk University provides access to digitized documents strictly for personal use, unless otherwise specified.

materiálu v muzeích, jejímu zjednodušení a zapojení počítačové techniky. Účastníci byli seznámeni s archeologickými a uměleckými památkami Jihlavy a celého regionu, prohlédli si rovněž expozice Muzea Vysočiny a výstavu archívních dokumentů. Dne 13. června proběhla celodenní exkurze, při níž odborníci navštívili archeologický výzkum hradu Rokštejna a hrad Roštejn, města Telč, Dačice a Moravské Budějovice.

ZDEŇKA MĚCHUROVÁ

Český stát na přelomu 12. a 13. století

Pod tímto názvem uspořádala filozofická fakulta Slezské univerzity v Opavě spolu se Slezským ústavem ČSAV v Opavě ve dnech 12.—13. listopadu 1991 symposium k 800. výročí úmrtí knížete Konráda II. Oty, které však bylo hlavně příležitostí rekapitulovat naše znalosti o přelomu 12. a 13. věku, době navozující rozmach českého státu za posledních Přemyslovců 13. století i další úkoly, které bádání očekávají.

Úvodní referát o problematice přelomových období konce 12. století s důrazem na tzv. Konrádova statuta přednesl J. Bakala a na něj podrobnou biografii tohoto knížete navázal J. Žemlička. Některým dalším událostem přelomu 12. a 13. století se věnovali M. Wihoda, jenž rozebral otázky kolem doby příchodu řádu německých rytířů do českých zemí na počátku 13. století, R. Gladkiewicz sledoval vztahy mezi Slezskem a českým státem, M. Bláhová podrobně analyzovala pramennou hodnotu letopisu milevského opata Jarlocha a letopisy Jarlocha a Vincencia se zabýval J. Skutil.

Další část vystoupení byla již zaměřena k tematice památek hmotné kultury a významu jejího studia pro poznání složitých procesů celého období. T. Krejčík vykreslil obraz českého státu 12. a 13. století na základě numismatického materiálu, J. Klápště naznačil možnosti archeologie při studiu vzniku a teritorializace šlechty v Čechách, Z. Měřínský podal přehled o podílu archeologického bádání na poznání moravských dějin přelomu 12. a 13. století a stejné téma pro oblast Slezska zpracoval P. Kouřil.

Proslovené referáty budou vydány ve zvláštním sborníku a úspěšné symposium položilo základ pro pořádání dalších opavských medievistických setkání v budoucnosti.

ZDENĚK MĚŘÍNSKÝ

Konference „Brno před rokem 1243“ v Brně

Dne 5. 6. 1991 uspořádal Archív města Brna celostátní vědeckou konferenci na téma „Brno před rokem 1243“, zaměřenou na počátky a nejstarší dějiny Brna. V roce 1991 totiž uplynulo 900 let od první autentické zmínky o hradě brněnských údělných knížat v Kosmově kronice. Zároveň Brno brzy oslaví výročí 750 let od dotvoření středověkého městského organismu, institucionálně podložené listinou Václava I. z r. 1243. Účastníky přivítal a jednání slavnostně zahájil ředitel pořádající instituce F. Zřídka veselý. Poté následovala řada referátů a diskusních příspěvků, podávajících obraz o současném stavu bádání a jeho výsledcích. Z. Měřínský shrnul celkový vývoj osíd-

lení území Velkého Brna do vzniku institucionálního města se zvláštním zřetelem na dějiny od slovanského období, události roku 1091 a otázky týkající se lokalizace Brněnského hradu, jehož přesná poloha dosud není známa, ač nejnovější výzkumy i analýza písemných pramenů ukazují na prostor Starého Brna. O těchto výsledcích posledních archeologických výzkumů zpravily přítomné D. Cejnková a I. Loskotová, jakož i R. Procházka, který se však zaměřil zejména na vylíčení počátků dnešního historického jádra města.

Blok historických referátů obsahoval příspěvky L. Sulitkové Brno v listinách do počátku institucionálního města, J. Sejbala Počátky Brna v nálezech mincí, M. Bláhové Brno v historiografických pramenech doby přemyslovské a J. Skutila Nejstarší zápisy jména Brno a sídliště v jeho okolí.

Z dalších účastníků jednání lze jmenovat L. Jana, který pohovořil o problematice Starého Brna v souvislosti s místním jménem Crux—Kříž, vázícím se snad k tržišti v podhradí Brněnského hradu, M. Plačka (počátky hradu Veveří u Brna), B. Samka (brněnské věžové domy), M. Zemka (patrocinia) a M. Švábenského (církvní instituce středověku na Brněnsku).

Konference měla bezesporu velký význam zejména pro utřídění poznatků o nejstarších dějinách Brna a vytyčila další směry, jimiž by se mělo současné historické bádání ubírat. Přednesené referáty budou publikovány v dalším svazku sborníku Brno v minulosti a dnes.

ZDEŇKA MĚCHUROVÁ

Symposium Podunajské mestá — Städte im Donauraum

Symposium, ktoré usporiadala Slovenská historická spoločnosť — sekcia pre dejiny miest, Historický ústav SAV a Archív hlavného mesta Bratislavy, sa konalo v dňoch 30. 9.—4. 10. 1991 v Smoleniciach. Uskutočnilo sa pri príležitosti 700. výročia potvrdenia mestských privilégií Bratislavy Ondrejom III., a tak mnoho referátov bolo zameraných na problematiku mesta Bratislavy. Sympóziu bolo s medzinárodnou účasťou, zastúpení boli bádatelia z Rakúska, Maďarska a Nemecka. Z rakúskych účastníkov predniesol W. Rausch referát o rakúskych podunajských mestách a ich vývoji, F. Oppl: Bratislava a Viedeň v stredoveku, rozdiely, zhody a styky. R. Perger hovoril o vzťahoch medzi bratislavskými a viedenskými rodinami v stredoveku. Z maďarských bádateľov všeobecne teoreticky zameraný bol referát E. Fügediho o mestách v stredovekom Uhorsku. Gy. Györffy sa venoval interpretácii Idrisiho Geografie vo vzťahu ku krajinám a mestám stredodunajskej oblasti. K. Szende zamerala svoj príspevok na vzťahy medzi Sopronom a Bratislavou v stredoveku. Nemecký historik K. Militzer hovoril o kolínskych obchodníkov v Bratislave a v podunajských mestách v 14. a 15. stor.

Z našich účastníkov úvodný referát predniesol R. Marsina o Bratislave a jej dejinách. O problematike vzniku juhomoravských miest a ich vzťahoch k podunajskej oblasti hovoril Z. Měřínský. P. Valachovič sa venoval pred-slovanským, predovšetkým rímskym mestským sídliskám na Slovensku. O vývoji Bratislavy od čias Keltov do počiatkov stredoveku hovorila T. Štefanovičová. Historický vývin Bratislavy do r. 1291 predniesol V. Sedlák a M. Stieberová sa zaoberala sídliskovými pomerami v Bratislave do konca 13. stor. Historickú topografiu Bratislavy do konca 15. stor. načrtnol V. Horváth. H.